

طرز العمل ریاست لابراتوارها

این طرز العمل طبق حکم ماده (116) قانون معادن به منظور تطبیق بهتر احکام قانون ومقررہ معدن کاری ترتیب که مطابق به آن ریاست لابراتوارها فعالیت های خویش را سازماندهی مینماید.

فصل اول

ماده اول : اهداف ریاست لابراتوارهای ریاست عمومی سروی جیولوجی :

ریاست لابراتوارها مسؤول نظارت وکنترول از فعالیت های تحلیل وتجزیه وتشخیص وتعیین خواص منرالی وفیزیکی در مطابقت با استندرد های قبول شده با در نظر داشت شرایط صحت ومصونیت پرسونل ومحیط زیستی واجتماعی در چهارچوب وقوانین ومقررہ معیاری لابراتوارها میباشد . آماده سازی نمونه های جیولوجیکی مطابق نورم ومعیار های قبول شده فنی وتخنیکی با رعایت صحت ومصونیت کار وتاثیرات سوء بالای پرسونل ومحیط کاری لابراتوار صورت گرفته ،نظارت وکنترول از نتایج تحلیل وتجزیه تعین نوعیت عناصر وفیصدی آن در کتله ها وظواهر معدنی به عمل آمده تشخیص نمونه های ساحوی از نگاه خواص پتروگرافی ومنشه تشکیل احجار ، تعین نوعیت منرالها از نگاه خواص منرالوژیکی وتعیین خواص فیزیکی احجار تعین وتشخیص فوسیل ها وتعیین عمر نسبی طبقات نظر به فوسیل ها وتعیین مقدار عناصر (کاربن وسلفر) مواد مضره وتعیین کالوری حرارتی بعد از احتراق ذغال سنگ وتعیین مقدار خاکستر باقی مانده آن انجام یافته وهمچنان انکشاف وتجهیز لابراتوارها آموزش وارترقای ظرفیت کاری پرسونل ومعیاری شدن نتایج لابراتوارها نیز یکی از اهداف کاری این ریاست میباشد.

ماده دوم : وظایف وصلاحیت های ریاست لابراتوارها :

- 1- طرح وترتیب پلان کاری ریاست لابراتوارها در مطابقت به پلان ریاست عمومی سروی جیولوجی.
- 2- نظارت وهماهنگ ساختن امور ریاست مطابق به پلان استراتژیکی ریاست عمومی وتامین رهبری تخنیکی وفردی.
- 3-ارئیبه معلومات قابل اطمینان ، مسلکی وبموقع به رئیس عمومی در رابطه به تشخیص ، تحلیل وتجزیه مواد جیولوجیکی.
- 4-نظارت از تهیه وآماده سازی نمونه ها وحصول اطمینان از اینکه به صورت استندرد آماده شده باشد.

- 5- مسول عمومی در قسمت کنترل یعنی حصول اطمینان از موارد تحلیل و تجزیه ، تعیین و تشخیص نمونه های فرستاده شده .
- 6- نظارت از حفظ و نگهداری تجهیزات لابراتواری و انکشاف لابراتوار ها و تامین صحت و مصونیت کارمندان.
- 7- نظارت از حفظ سیستم تنظیم کمپیوتری معلوماتی به منظور راجستر پیگیری امور لابراتوار ها.
- 8- رهنمایی تمام کارکنان لابراتوار ها در اجرای موثر علمی و دقیق فعالیت های تجزیه و تحلیل نمونه ها جهت حصول نتایج عالی.
- 9- مدیریت از کارکنان تحت امر و مراقبت از تطبیق اهداف و پروگرام های روز مره .
- 10- اتخاذ تصمیم در امر تحقق اهداف و پروگرام های اداره و ارائه مشوره های مسلکی به ریاست عمومی سروی جیولوجی.

ماده سوم : ساختار و تشکیل ریاست لابراتوار ها :

این ریاست توسط یک رئیس اداره میشود و به مقام محترم ریاست عمومی سروی جیولوجی گزارش میدهند شامل شعبات ذیل میباشد.

- 1- آمریت لابراتوار کیمیای تحلیلی.
- 2- آمریت لابراتوار پتروگرافی
- 3- آمریت لابراتوار منرالوژی
- 4- آمریت لابراتوار منرالهای صنعتی
- 5- آمریت لابراتوار سنگ های قیمتی
- 6- آمریت لابراتوار پالنتولوژی
- 7- آمریت لابراتوار کیمیای ذغال سنگ
- 8- آمریت لابراتوار سلاید سازی
- 9- آمریت لابراتوار آماده سازی

مطابق تشکیل منظور شده ریاست لابراتوار ها دارای (52) بست میباشد.

فصل دوم

ماده چهارم : طرز العمل کاری :

بمنظور طرح و برنامه ریزی پلان کاری و تطبیق و نظارت آن ، تحلیل و تجزیه ، تعیین و تشخیص نمونه ها بخاطر رسیدن به طرز العمل های معیاری که قابل قبول بوده و بهتر و وظایف ریاست لابراتوار ها طرز العمل کاری در بخش های مختلفه لابراتوار ها قابل اجرا باشد.

-آمریت آماده سازی لابراتوار ها ابتدا در بخش راجستر و آماده سازی نمونه ها و پودر نمودن به منظور تحلیل و تجزیه کیمیاوی فعالیت مینماید.

-آمریت آماده سازی لابراتوار ها در بخش آماده سازی نمونه ها (سلاید سازی) بمنظور تعیین و تشخیص احجار در بخش پتروگرافی اجرای وظیفه مینماید.

-در بخش تحلیل و تجزیه، تعیین و تشخیص نمونه و تعیین خواص فیزیکی نمونه ها لابراتوار های ذیل ایفای وظیفه مینمایند.

-آمریت لابراتوار کیمیاوی تحلیلی: جهت تجزیه و تعیین عناصر توسط دستگاه مختلفه ایفای وظیفه مینمایند.

- کار با دستگاه X.R.F و توسط آن در حدود (26) عنصر سنگین در نمونه ها احجار قابل تحلیل و تجزیه میباشد.

-توسط دستگاه اسپکترومتر بعد از آماده سازی و پودر نمودن نمونه های احجار در حدود (75) عنصر و اوکساید های آن در نمونه های فرستاده شده قابل تشخیص میباشد.

-کار با دستگاه فوتو اسپکترومتر بالای آب ها و تعیین عناصر آن با استفاده از ریاچنت های آن صورت میگردد.

-با استفاده از آله PH متر تعیین PH آب ها نیز صورت میگردد.

-کار با دستگاه (Atomic Ab) (جذب اتمی) بر علاوه تعیین عناصر عمومی عناصر نجیبه را در نمونه ها نیز تعیین فیصدی و تشخیص مینماید .

-آمریت لابراتوار پتروگرافی : بعد از آماده سازی سلاید در این لابراتوار تمام نوع احجار نظر به ترکیب ، سترکچر و تکسچر آنها با استفاده از میکروسکوپ پولریزان صنف بندی گردیده و نوعیت حجر با فیصدی منرالی و سترکچر آن تعیین میگردد.

- **آمریت لابرآتوار منرالوژی** : در این لابرآتوار نظر به خواص فیزیکی نمونه تحت میکروسکوپ انعکاسی (بینی کولیر) و آله ریفراکتومتر (تعیین ضریب انکسار) گردیده نوعیت منرالها تثبیت میگردد و همچنان بالای نمونه های ریگی (شلیخی) کار صورت میگردد که ابتدا بعد از راجستر نمونه ها ریگ ها از نگاه اندازه به فرکشن های مختلفه تقسیم میگردد و هر فرکشن به صورت جداگانه مورد مطالعه قرار میگردد. در پروسه مطالعه ابتدا از نگاه خواص نمونه ها به فرکشن های ذیل تقسیم میگردند. (فرکشن مقناطسی) فرکشن الکترومقناطسی، فرکشن سبک و فرکشن سنگین تقسیم و هر بخش تحت مطالعه قرار میگردد و در نهایت نتایج کلی آن تثبیت میگردد که این نتایج یک نتیجه اریولی بوده که با استفاده آن ظواهر معدنی که از چشم جیا لوچ پنهان بوده دو باره مورد دقت قرار میگردد.

- **لابرآتوار سنگ های قیمتی** : در این لابرآتوار با استفاده از آلات مثل ریفراکتومتر (ضریب انکسار سنج) و دستگاه اشعه ماورای بنفش که با (X-ray) کار مینماید و منرالهای طبیعی را از منرالهای مصنوعی تمیز میکند و همچنان از لامپ ها و میکروسکوپ های جیمولوژی استفاده میگردد.

- **لابرآتوار منرالهای صنعتی** :- در این لابرآتوار جهت تعیین خواص فیزیکی نمونه ها مثل (وزن حجمی، وزن مخصوص) تعیین جذب روغنیات و غیره بالای نمونه ها کار صورت میگردد در سابق این لابرآتوار تعیین مقاومت های احجار از نگاه (فشار، یخ بندان، تیزابها و برودت) نیز مورد تحلیل و تجزیه قرار می گرفت.

- **لابرآتوار کیمیای ذغال سنگ** : در این لابرآتوار تعیین عناصر کاربن، سلفر (C/S) با دستگاه مخصوص آن صورت میگردد. و همچنان در این لابرآتوار مقدار کالوری، ذغال سنگ بعد از احتراق تعیین میگردد و همچنان مواد مضره ذغال سنگ مثل عنصر سلفر و آرسنیک و غیره تعیین میگردد و همچنان مقدار خاکستر بعد از احتراق باید سنجش گردد.

- **لابرآتوار پالنتولوجی** : در این لابرآتوار فوسیل ها و فلورها که در طبقات احجار رسوبی تثبیت میگردد نظر به تشابه و یا کلکسیون ها مورد مطالعه قرار میگردد و باید فوسیل ها مورد مطالعه تعیین (نوعیت، دسته، گروپ و صنف) قرار گیرد و نظر به آن عمر نسبی جیولوجیکی طبقه تعیین گردد.

- **تطبیق و نظارت از تحلیل و تجزیه نمونه ها در لابرآتوار ها :**

- نظارت اداره از تطبیق پلان سالانه، ششما هه، ربع وار و ماهوار حسب ضرورت در مطابقت به پلان استراتژییک ریاست عمومی.
- نظارت از امور آماده سازی، تحلیل و تجزیه، تعیین و تشخیص نمونه های جیولوجیکی.
- ترتیب و ارائه گزارش و راپور های کاری.
- گزارش و راپورهای تحلیل و تجزیه تعیین و تشخیص به شکل شفایی کتبی با درک اهمیت زمانی آن در حین اجرای تحلیل و تجزیه و یا بعد از ختم تحلیل و تجزیه تعیین و تشخیص و ارائه آن به مرجع مر بوطه.
- محتویات گزارشات باید مطابق معیار ها و طرز العمل های قبول شده ترتیب گردد.

در نهایت ریاست لابراتوار ها منحيث مسول عمومي لابراتوار ها نتايج را كنترول ودر صورت صحيح بودن به مرجع مربوطه ارائه ميگردد .

- گزارشات تحليل و تجزيه بدون ملاحظه شد وهدايات مقام رياست لابراتوار ها اعتبار ندارد .

گزارشات تحليل و تجزيه ، تعيين و تشخيص بايد به اسرع وقت ترتيب و به مراجع مربوطه ارائه گردد.

در صورتيكه از مراجع غير وزارت معادن وديگر مراجع جهت تحليل و تجزيه ارسال ميگردد بايد از طريق مراجع با صلاحيت وزارت امر و يا هدايات كتبي صورت گيرد .

- صدور رهنمود ها و طرز العمل كار لابراتوار ها :

نتايج نهايي بعد از كنترول و نظارت هاي انجام شده توسط آمر لابراتوار مربوطه و ريس لابراتوار ها بايد ملاحظه شد گردد .

براي كار معياري و بهتر كه شامل فعاليت هاي فني ، تخنيكي مطابق معيار هاي صحي و ايمني ، تطبيق معيار هاي ايمني فردي و گروپي مدنظر گرفته شود تا از خطرات واضرار پيش گيري گردد و در نهايت نتيجه عالي لابراتوار ارائه گردد .

در موقع تحليل و تجزيه و تشخيص در هر آمريت بايد قبلاً در مورد استفاده از دستگاه ها معلومات لازم براي پرسونل داده شود و هم در موقع كار بايد پرسونل از لباس هاي ايمني از قبيل عينك ، ماسك ، دستکش ، لباس كار و ديگر لوازم كار استفاده نمايند . كه باعث رفع نواقص كار و بهبود شرايط كار فراهم گردد.

- صدور توصيه ها و طرز العمل كار بايد در هر لابراتوار به قسم كتبي و پو ستر ها ترتيب گردد تا باعث بروز حوادث نگردد. اين طرز العمل بداخل (دو فصل - و چهار ماده و در پنج صفحه) توسط موظفين تدوين و بعد از منظوري مقام محترم وزارت معادن و پتروليم مرعي الاجرا دانسته ميشود .